

Gazeta Lubelska

NIEZALEŻNE PISMO DEMOKRATYCZNE

Rok 1

Lublin, wtorek 16 października 1945 r.

Nr 235

Delegacja górników w Łodzi 40 wagonów węgla dla robotników łódzkich

ŁÓDŹ, 15.X. (Polpress). — W dniu 14 bm. przybyła do Łodzi delegacja w składzie 70 górników przedstawicieli wszystkich kopalń Zagłębia Górnego Śląska, która przywiozła 40 wagonów jako dar robotników dla robotników łódzkich. Na dworcu fabrycznym zgromadziła się delegacja robotników łódzkich fabryk, związków zawodowych i partii politycznych.

Wszyscy mówcy witali górników, jako tych, którzy pierwsi pokazali Polsce, jak należy pracować, którzy pierwsi stanęli na zew odbudowania przemysłu. Mówcy podkreślali solidarność jaka panuje wśród klasy robotniczej, jedynomyślność w pracy jak najszybszego odbudowania Polski, a tym samym poprawienia bytu polskiej klasy pracującej. Po okrzykach na cześć górników i klasy robotniczej z kolei przemówił przedstawiciel górników ob. Uracz: „Przywożę wam pozdrowienia od braci z Górnego Śląska — mówię — jesteśmy jednością robotniczą i przyszliśmy do was zacieśnić łączące nas więzy. Następnie zabrał głos pionier górników polskich, ob. Bilewski mówiąc:

Przed konferencją w Quebec

LONDYN, 15.X. (BBC). Konferencja żywnościowa, która ma się odbyć w Quebec nosi tytuł „O.Z.R. — Organizacja Żywności i Rolnictwa” Narodów Zjednoczonych — obejmie swoim zakresem działania cały świat. Rozpatrywana będzie działalność każdego człowieka na kuli ziemskiej jako konsumenta. Organizacja postawiła sobie za zadanie dostarczenie żywności i wyciągnięcie z nędzy wszystkich narodów świata, co możliwe jest tylko w warunkach pokoju na całym świecie.

Ogólnopolski Zjazd Delegatów oddziałów Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

WARSZAWA, 15.X. (Polpress). 14 bm. rano rozpoczęła się w Warszawie Pierwsza Krajowa Konferencja przedstawicieli oddziałów terenowych i aktywów Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. W konferencji wzięli udział delegaci 16 oddziałów. Po zagajeniu przez przewodniczącego Towarzystwa ministra H. Świątkowskiego, wybrano prezydium, w skład którego weszli: ob. St. Jantsz, ks. Oraczewski (członek Komitetu Słowiańskiego), ob. Szwalbe (członek Prezydium Towarzystwa), ob. Lutyński, inż. Drzewiecki (wiceprezes Zarządu), oraz delegaci radzieccy: Piekucin (przedstawiciel WOKS) i mjr. Niepoczałowicz (honorowy członek Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej).

W konferencji brał udział wiceminister kultury i sztuki ob. Leon Kruczkowski.

Min. Świątkowski wykazał w przemówieniu podstawy przyjaźni polsko-radzieckiej, oraz konieczność pogłębienia jej i ugruntowania w społeczeństwie polskim.

Radca ambasady ZSRR w Warszawie Jakowlew nakreślił historyczny rozwój stosunków polsko-rosyjskich i przyjaźni, łączącej oba narody, utrwalonej męstwem żołnierza polskiego, który ginął pod Lenino, ofiarą i dzielnością żołnierza rosyjskiego, walczącego o wolność Polski i obywatela radzieckiego, który popisał się z pomocą wyzwolonej bohaterkiej Warszawie. Wreszcie, umacniając tę przyjaźń dyplomaci radzieccy i polscy, zdobywając w Poczdamie miejsce, należne Polsce w Europie.

Cele i zadania Towarzystwa omówił dr. Piekucin. Ob. Lutyński i dr. Strzebiński

Myśmy naszą ukochaną Polskę zrozumieć, myśmy ruszyć do pracy. Górnicy pracują w niezwykle trudnych warunkach, z narażeniem życia, ale wiedząc, że tylko przez podniesienie produkcji, przez podniesienie wydajności pracy może polski świat robotniczy osiągnąć poprawę swego bytu. Po zakończeniu u-

roczystości powitalnych uformował się pochód, który z górnkami na czele ruszył na Plac Wolności, gdzie górnicy złożyli na grobach poległych za wolność żołnierzy — wieniec. Delegacja górników będzie w Łodzi 5 dni, zwiedzając większe fabryki i ośrodki przemysłu włókienniczego.

Tryumwirat w Argentynie

NEW YORK, 15.X. (Polpress). Korespondent Reutera donosi z Monte Video, że Argentyna w chwili obecnej wydaje się być rządzoną przez triumwirat składający się z faszystowskiego prezydenta Farrela, adm. Bevengo Lima i gen. Edwarda Avalosa. Ten ostatni jak się wydaje, ma zastępować Perona, jako „męża silnej ręki Argentyny” i opanuje sytuację w oparciu o znaczną część armii. Zdaniem kół dobrze poinformowanych partie polityczne odmawiają współpracy z Farrellem, samozwańczo obrani rządzący kraju niechętnie wzięli na siebie obowiązek ministrów armii celem uratowania jej mocno nadwątłego prestiżu. Triumwirat ma obecnie do wyboru albo oddać władzę rządowi zaprzysiężone-

mu albo utworzyć rząd z udziałem znanych polityków. Czynnikiem bardzo ważnym jest marynarka wojenna. Nikt nie wątpi o szczerości adm. Limy, ale nikt nie wie, jakie wpływy ma on w marynarce. Jeżeli wpływ jego jest znaczny, mogłoby to doprowadzić do wojny domowej, na wypadek gdyby armia nie chciała dopuścić do oczyszczenia aparatu rządowego od wpływów Perona. Tymczasem rządzi krajem policja. Podczas incydentu, który miał miejsce w piątek w nocy, policja strzelała do tłumu. 40 osób zostało zabitych, a 300 odniosło rany, w tym sporo kobiet. W ciągu soboty spokój nie został zakłócony, poza małymi starciami, które miały miejsce tu i ówdzie.

Zjazd Delegatów Ligi Morskiej

WARSZAWA (Polpress). Dziś rozpoczął się w Warszawie 2-niowy Zjazd Delegatów Ligi Morskiej z całej Polski z udziałem przeszło 100 delegatów, reprezentujących okręgi i kola Ligi Morskiej na terenie całej Rzeczypospolitej Polskiej.

Na otwarciu Zjazdu obecni byli wicepre-

zydent KRN ob. Stanisław Szwalbe, członkowie rządu, przedstawiciele państw obcych i Wojska Polskiego.

Zjazd otworzył prezes Tymczasowego Zarządu Głównego L. M. poseł Jan Żołna Manugiewicz. Następnie ukonstytuowało się prezydium Zjazdu w następującym składzie: przewodniczący dr Michałski, członkowie prezydium — wojewoda Szudziński, Ajnenkel, Auerbach, Dworakowski, Skwerek i Janczak.

W imieniu prezydium KRN wygłosił przemówienie wiceprezydent Stanisław Szwalbe, podkreślając, iż KRN i rząd popierają prace Ligi Morskiej. Przed Ligą Morską stoją obecnie wielkie zadania — wychowanie społeczeństwa w duchu morskim.

Pierwszy Walny Zjazd Delegatów w od-

Minister Rzymowski w Waszyngtonie

WARSZAWA, 15.X. Min. Rzymowski, oficjalny reprezentant Rzeczypospolitej Polskiej, który ma złożyć swój podpis na karcie narodów sprzymierzonych, przybył do Waszyngtonu. We wtorek podpisze on ten dokument. Akt ten będzie szczególnie uroczysty, gdyż z powodu nieobecności Polski w San Francisco, pozostawiono w oryginale wolną stronę na podpis przedstawiciela państwa polskiego. W tym tygodniu minister Rzymowski ma złożyć wizytę prezydentowi Trumanowi.

Laval rozstrzelany

PARYŻ, 15.X. (BBC). W dniu dzisiejszym o godzinie 8-ej rano Laval został rozstrzelany w Fort Chaffignon, który jest położony w kolech Paryża. General de Gaulle nie skorzystał z przysługującego mu prawa łaski i wyrok został wykonany w więzieniu, w którym przebywał Laval.

Wysiedlanie Niemców

LONDYN, 15.X. (BBC). Austriacki Rząd Tymczasowy został zawiadomiony przez narody sprzymierzone, że musi przystąpić do wysiedlenia Niemców, którzy zostaną wysiedleni z krajów bałkańskich.

Niemieckie kapitały w Szwajcarii

WASZYNGTON (Polpress). 15.10 rb. senacka komisja dla spraw finansowych opublikowała sprawozdanie Schnita, kierownika oddziału kontroli funduszy zagranicznych przy Ministerstwie Skarbu U.S.S., która stwierdza, że banki szwajcarskie posiadały dotąd na swych kontaktach olbrzymie sumy należące do Niemiec. Ponieważ ustawodawstwo szwajcarskie dopuszcza otwarcie konta banku bez ujawnienia prawdziwego nazwiska a jedynie za podaniem hasła czy też numeru Niemcy szeroko skorzystali z tego prawa w 1944. Banki szwajcarskie miały na swych kontaktach 7 miliardów franków należących do cudzoziemców. W 1942 r. suma ta nagle podskoczyła do 16 miliardów w/g wszelkiego prawdopodobieństwa

większa część tych nowych wkładów należy do hitlerowców. Rząd szwajcarski na skutek próby rządów sojusznicych polecił ujawnić nazwiska posiadaczy tych kont, lecz na razie nie ma żadnej odpowiedzi.

Quisling apeluje

Quisling, który został skazany na karę śmierci, złożył apelację, prosząc o zamiast kary na więzienie. Prośba jego została odrzucona. Obecnie życie Quislinga zależy od tego, czy król Haakon skorzysta z przysługującego mu prawa łaski, czy nie.

rodzonej Polsce uchwalili zwrócić się do Prezydenta KRN b. Bolesława Bieruta o przyjęcie honorowego protektoratu nad Ligą Morską.

Zjazd uchwalił deklarację, która m. in. głosi:

Wszystkie serca polskie przejęte są wdzięcznością do Bratniej Armii Czerwonej i Narodu Radzieckiego za pomoc w wyrwanu z rąk odwiecznego wroga przestarzonego wybrzeża Piastowskiego którego odzyskanie stanowi zwrotny punkt w dziejach Polski.

Walny Zjazd Delegatów poleca Radzie Główną i Zarządowi Głównemu przekazać te wyrazy hołdu dowódcom zasłużonym Armii i prosić ich o przyjęcie godności członków honorowych Ligi Morskiej.

Główny referat o odcyżczasowej działalności i planach na przyszłość Ligi Morskiej wygłosił poseł Jan Żołna Manugiewicz.

Obecna działalność Ligi Morskiej, jak głosi referat, idzie w kierunku wychowania młodzieży w duchu morskim, stworzenia nowych kadr wyszkolonych marynarzy oraz rozwoju gospodarstwa morskiego.

Liga morska przystępuje do zorganizowania Społecznego Przedsiębiorstwa Aporwizacji Rybnej (SRAR). Przedsiębiorstwo to o kapitale 5 milionowym będzie budować większe i mniejsze statki do połowu ryb. Społeczne Przedsiębiorstwo Aporwizacji Rybnej zajmie się wzbudowaniem niezbędnego sprzętu, szkoleniem rybaków i rozprawieniem ryb po całym kraju.

Po przemówieniu odbyła się dyskusja. Jutro dalszy ciąg obrad.

Z widowni międzynarodowej

Związki Zawodowe w Rumunii

Sytuacja klasy robotniczej w Rumunii była zawsze cięższa niż w innych krajach Europy. Przed wojną przeciętny zarobek robotnika rumuńskiego wynosił zaledwie 38 proc. zarobku robotnika z Czechosłowacji. Rumuńskie Związki Zawodowe nie znają prawie istnienia legalnego. Każda próba robotników obrony swych praw była dławiona siłą zbrojną: wojsko i żandarmi rozstrzelali na ulicach bezrobotnych robotników. W Bukareszcie w roku 1933 podczas strajku kolejarzy, który zmienił się na strajk powszechny, w pierwszym dniu wystąpienia zabito 427 ludzi, zraniono 1800, a przeszło 7000 zostało aresztowanych; większość ich już nie wróciła. Jeszcze teraz na kolejach rumuńskich można spotkać kolejarzy - inwalidów, którzy brali udział w grywickim strajku i zostali ocalałymi przez żandarmów. Faszysti, którzy kierowali krajem do 23 sierpnia 1944 roku, zrobili wszystko, by zdusić ruch robotniczy i zlikwidować jego przywódców. Tysiące działaczy związkowych zabito, uwięziono, zamęczono na robotach karnych. Antonescu wprowadził całą szereg ustaw, skierowanych przeciwko robotnikom. Przedsiębiorstwa przemysłowe były zmilitaryzowane. Robotnicy podlegali wojskowej dyscyplinie. Kara śmierci groziła nie tylko za sabotaż, ale i za „usilowania sabotażu”, oraz za „przeciwstawienie się normalnej działalności przedsiębiorstwa”. W styczniu 1943 roku pojawiła się ustawa zabraniająca zatrzymywania się w grupach większych niż dwie osoby.

W tych warunkach ostrego terroru Związki Zawodowe funkcjonowały pomimo wszystko. W fabrykach istniały grupy działaczy, które miały na celu robotę dywersyjną. Rumuńskim kolejarzom nieraz udawało się wysadzić w powietrze niemieckie składki broni i prochu.

Jeszcze działając w konspiracji partie socjal - demokratyczna i komunistyczna nawiązały kontakt i 1-go maja 1944 roku stworzyły jednolity front robotniczy. Organizacja ta stała się tym centrum, dokoła którego — jeszcze przed obaleniem kilku Antonescu — połączyły się demokratyczne siły Rumunii, tworząc w następstwie front narodowo - demokratyczny.

Jednolity front robotniczy stał się również inicjatorem zjednoczenia związków zawodowych. 1-go września 1944 roku powstała Tymczasowa Centralna Komisja Organizacyjna Związków Zawodowych, a w styczniu 1945 roku z jej inicjatywy zwolany został Generalny Kongres Zw. Zaw., który wyłonił powszechną Federację Pracy. Taki był roczny bilans istnienia rumuńskich Związków Zawodowych, odkąd przesyłały one na tory pracy legalnej. Rządy Sa-

natescu i Radescu usiłując zdusić ruch zawodowy nie wahali się kierować kulami przeciwko bezbronnym robotnikom, którzy domagali się reform demokratycznych. Dopiero po 6 marca br. stworzony został rząd jednolity demokratyczny i związki zawodowe mogą obecnie rozwijać się swobodnie. Rząd Grozy współdziała z nimi.

Obecnie Rumuńska Federacja Pracy liczy 1.300.000 członków. Związki zawodowe przyjmują czynny udział we wszystkich demokratycznych poczynaniach Rządu. Bierą udział w rozwiązywaniu zagadnień dotyczących polepszenia bytu mas pracujących, w kontroli nad wytwórczością i rozdziałem produkcji, w walce z sabotażem oraz w podniesieniu wydajności pracy.

W chwili obecnej najważniejszym zadaniem Federacji jest zapewnienie czynnego udziału mas pracujących przy ekonomicznej odbudowie kraju. Zwiększenie produkcji — to zagrożenie życia lub śmierci dla Rumunii. Robotnicy najważniejszych gałęzi przemysłu — naftowego, górniczego, metalurgicznego i kolejowego, jak donoszą gazety, osiągnęli zwiększenia produkcji od 200 — 300 proc.

Federacja uzyskała podwyżkę płac dla wszystkich kategorii pracowników o 220 proc., a jednocześnie Związki Zawodowe

prowadzą ostrą walkę ze wzrostem cen rynkowych. Polepszeniu warunków pracy służą również tzw. ekonomaty; są to składki, przy każdym większym przedsięwzięciu, służące do zaoprowadzenia pracowników. Instytucje te otrzymały od Rządu kredyt w wysokości 11 miliardów lei, które zostały zużyte na zakup artykułów pierwszej potrzeby.

W ciągu swego krótkiego istnienia federacja rumuńska nawiązała kontakt ze związkami zawodowymi krajów sąsiednich: Polski, Zw. Radzieckiego, Bułgarii, Węgier, Jugosławii, Czechosłowacji i Grecji. Związki zawodowe Rumunii wzięły udział we wszechświatowej paryskiej konferencji.

Pomimo trudnej sytuacji kraju, robotnicy rumuńscy przysiali do Polski transporty nafty i materiałów budowlanych ze specjalnym uwzględnieniem Warszawy; wysłali również kilka transportów z chlebem, paliwem i materiałami budowlanymi do Bułgarii. Kilka tysięcy robotników z inżynierami na czele wysłano do pomocy w odbudowie Sofii i innych miast bułgarskich. Poważna pomoc w artykułach żywnościowych skierowana była do Jugosławii i Węgier wyniszczonych przez okupację. Poza tym Federacja wzięła pod opiekę 3 tys. jugosłowiańskich dzieci, sierot wojennych.

Kampania przedwyborcza w państwach Europy

PARYZ, 15.X. (Tass). W dniu 21.X odbędą się we Francji wybory parlamentarne. Donoszą, że ilość kandydatów na posłów jest duża, a kampania wyborcza jest bardzo ożywiona.

KOPENHAGA, 15.X. (Tass). Z Kopenhagi donoszą, że jutro rozpoczyna się tam powszechny wybory. Będą to pierwsze wybory od r. 1939.

Sytuacja gospodarcza w Anglii

LONDYN, 15.X. (BBC). Londyński „Daily Herald” w artykule wstępnym omawiając sytuację stworzoną przez strajkujących robotników portowych, dochodzi do wniosku, że stan obecny stwarza dla Anglii poważne niebezpieczeństwo braku żywności. Jedynie dzięki oddziałom wojskowym okręty z żywnością mogą być rozładowane. Autor artykułu wzywa w imieniu opinii publicznej organizację związków zawodowych, aby wykazała swą siłę, o której tyle się mówi i uregulowała sprawy z robotnikami.

LONDYN, 15.X. (BBC). W debatach na temat sytuacji gospodarczej Anglii w związku ze strajkiem robotników portowych, które się odbędą w Parlamencie, miał przemawiać Churchill, który jednak nie będzie przemawiał z powodu chrypki. Przemawiał natomiast będzie min. Littelton.

LONDYN, 15.X. (BBC). W dniu 31 listopada odbędą się pierwsze wybory na Węgrzech. Wybory w Jugosławii odbędą się 11 listopada. Na czele listy wyborczej Frontu Jedności Narodowej stoi marszałek Tito.

PRAGA, 15.X. (BBC). W dniu dzisiejszym odbyły się wybory do Zgromadzenia Narodowego Czechosłowacji. W 2-ch okrę-

gach wyborczych na ogólną liczbę 300 wybrano 200 przedstawicieli z Czech i Moraw. W Słowacji wybory jeszcze się nie odbyły.

MOSKWA, 15.X. Prezydium Komisarzy Ludowych Związku Radzieckiego opublikowało uchwałę o sposobie głosowania żołnierzy i marynarzy w wyborach do Rady Najwyższej.

MOSKWA, 15.X. (Tass). Albańska agencja telegraficzna podała przedwyborczą odezwę Albańskiego Frontu Narodowo-Demokratycznego, w której wzywa się do pełnego wzięcia udziału w pierwszych wyborach na podstawach demokratycznych. Pierwszy raz w historii cały naród ma prawo głosu.

Publiczne zebranie Stowarzyszenia Popierania Narodów Zjednoczonych

LONDYN (Polpress). Na zebraniu zorganizowanym przez Stowarzyszenie Popierania Narodów Zjednoczonych oprócz prem. Attlee przemawiał Edward Stettinius, delegat Stanów Zjedn. do komisji przygotowawczej Karty Narodów Zjednoczonych. Powiedział on, że Stany Zjednoczone nie przyłączyły się do Ligi Narodów, ale tym razem należą do niej i zostaną w niej. Związek Radziecki przyczynił się w dużym stopniu do opracowania Karty Narodów Zjednoczonych i do utworzenia organizacji Narodów Zjednoczonych. O ile organizacja nie okaże się zdolna do powstrzymania nowej wojny, koniec cywilizacji jest nieunikniony. Współpraca będzie trudniejsza niż w ciągu wojny, jednak różnice zdań niewątpliwie będą przezwyciężone, ponieważ leży to w interesie wszystkich narodów. Pierwszym krokiem będzie utworzenie komitetu sztabu generalnego, który w czasie poko-

ju składać się będzie z szefów sztabu pięciu stałych członków Rady Bezpieczeństwa. Musi nastąpić także ścisła współpraca ekonomiczna wszystkich narodów. Są zapewne jeszcze izolacjonści w niektórych krajach — powiedział Stettinius — ale jestem pewien, że są oni dzisiaj niczym więcej, jak przetrzymkami ery przedatomowej.

Utworzenie komisariatu budowy maszyn transportowych w ZSRR

MOSKWA, 15.X. (Tass). Rada Najwyższa Komisarzy Ludowy ZSRR wydała dekret, na podstawie którego utworzony ma być komisariat budowy maszyn transportowych i taboru transportowego. W tym celu ulegną likwidacji zakłady produkujące dotychczas czołgi i oddane będą do eksploatacji fabrykom maszyn transportowych. Na ministra tego resortu naznaczony został inż. Małynow.

Zmiany w Japonii

LONDYN, 15.X. (Polpress). Na rozkaz naczelnego dowódcy wojsk sojusznicznych generała Mac Arthura, cesarz Hirohito rozwiązał japoński sztab generalny.

LONDYN, 15.X. (Polpress). Dawny wicepremier spraw zagranicznych w gabinecie Tojo, Matsumoto, został mianowany przewodniczącym komisji dla przeprowadzenia zmiany konstytucji japońskiej.

Dekonspiracja AK w okręgu śląskim zakończona

KRAKÓW, 15.X. Do Komisji Likwidacyjnej dla spraw AK zgłosiło się już około 2.000 byłych AK-owców, m. in. zgłosili się: dowódca dywizji ziem miechowskich „Tyśiąc”, oraz członek sztabu okręgu i kierownik propagandy „Olgierd”. W Komisji Likwidacyjnej AK, urzędującej od dnia 1 października br., ujawniło się 200 wyższych oficerów, m. in. komendant okręgu krakowskiego ppłk. „Orzech” oraz komendant obwodu kieleckiego ppłk. „Granat”

KATOWICE (Polpress). Do Komisji Likwidacyjnej b. AK okręgu śląskiego do dnia 11 października zgłosiło się 715 b. żołnierzy AK, w tej liczbie 165 oficerów. M. in. do Komisji Likwidacyjnej zgłosił się 10-letni Henryk Hofman z Sosnowca, który był łącznikiem Gwardii Ludowej obwodu sosnowieckiego. Chłopiec ten został odzna-

czony brązowym Krzyżem Zasługi za swą pracę w okresie okupacji. Na liście ujawniających znajduje się 15 kobiet.

Ukarany łapownik

ŁÓDŹ, 12.X. (Polpress). W Sądzie Okręgowym w Łodzi rozpoznawana była sprawa Bolesława Grzesiakowskiego, kontrolera Wydziału Wojskowego Zarządu Miejskiego w Łodzi, który w związku z przeprowadzeniem wywiadu u Józefy Sławskiej uzależnił spisanie odpowiedniego protokołu od otrzymania od niej kwoty 50 zł.

Ogłoszenie aktu oskarżenia w Norymburdze

LONDYN, 12.X. Zostały ogłoszone szczegóły procesu w Norymburdze. Akt oskarżenia został doręczony Trybunałowi, reprezentującemu obecnie w Brukseli. Wykazanych jest 24 przestępców, którym zostały wyliczone ich wszystkie zbrodnie.

